

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6SŽk/26/2018
Identifikačné číslo spisu: 3017200300
Dátum vydania rozhodnutia: 11.06.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Milučký
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:3017200300.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Milučkého a z členov senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a JUDr. Moniky Valášikovej, PhD., v právnej veci sťažovateľa (predtým žalobca): Hornonitrianske bane Prievidza, a.s., so sídlom Matice slovenskej 10, Prievidza, IČO: 36 005 622, proti žalovanému: Inšpektorát práce Trenčín, so sídlom Hodžova 36, Trenčín, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného - protokolu č. ITN-14-45-2.3/P-E24,A25-17 zo dňa 19. mája 2017, v znení Dodatku č. 1 zo dňa 16. júna 2017, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č.k. 11S/91/2017-66 zo dňa 17. apríla 2018, takto

rozhodol:

- I. Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
- II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Rozhodnutie správneho súdu

1. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „správny súd“) rozsudkom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného orgánu verejnej správy - protokolu č. ITN-14-45-2.3/P-E24,A25-17 zo dňa 19. mája 2017 (ďalej len „protokol“) v spojení s Dodatkom č. 1 zo dňa 16. júna 2017 (ďalej len „dodatok k protokolu“). O trovách konania rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov konania podľa § 168 SSP nepriznal.

2. Správny súd konštatoval, že preskúmaný protokol č. ITN-14-45-2.3/P-E24,A25-17 zo dňa 19. mája 2017 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 16. júna 2017, vrátane postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, je v medziach žaloby v súlade so zákonom, nakoľko má oporu vo vykonanom dokazovaní a v riadne zistenom skutkovom stave, ktorý správny orgán náležite právne posúdil.

3. Uviedol, že inšpekcia je konaním a postupom správneho orgánu, ktorým predovšetkým dochádza k

zist'ovaniu skutkového stavu. Zistené skutočnosti následne slúžia najmä ako podklad pre ďalší postup správneho orgánu, teda pre rozhodnutie, či má byť následne začaté vo veci správne konanie. Výsledky a závery inšpekcie sú zhrnuté v protokole o výsledku inšpekcie, ktorého náležitosti stanovuje § 14 zákona č. 125/2006 Z.z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 82/2005 Z.z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 125/2006 Z.z.“). Uvedený protokol predstavuje v následne začatom správnom konaní jeden z dôkazných prostriedkov, nezbavuje však správny orgán povinnosti vykonať v začatom správnom konaní riadne dokazovanie, výsledky tohto dokazovania vyhodnotiť a vec v súlade so zákonom posúdiť.

4. Ďalej uviedol, že protokol o výsledku inšpekcie nemá formálne znaky rozhodnutia a nie je vydaný v rámci správneho konania. Súdnou praxou však bolo ustálené, že napriek uvedenému je spôsobilým predmetom súdneho prieskumu. Podľa ustálenej rozhodovacej činnosti súdov v tejto otázke sa vychádza z toho, že protokol o výsledku inšpekcie je vydaný orgánom štátnej správy pri výkone jeho právomoci zverených mu osobitným zákonom, ktorý na základe zistenia porušenia povinností ukladá kontrolovanému subjektu povinnosť odstrániť zistené nedostatky v určenom termíne. Týmto určením povinností dochádza k autoritatívnemu zásahu do právnej sféry kontrolovaného subjektu.

5. Poukázal na skutočnosť, že súdny prieskum protokolu je možný len za predpokladu, že obsahuje autoritatívne a vynútiteľné uloženie povinností kontrolovanému subjektu. V tomto prípade Protokol č. ITN-14-45-2.3/P-E24,A25-17 zo dňa 19. mája 2017 v znení Dodatku č. 1 zo dňa 16. júna 2017 takéto uloženie povinností, ktoré majú smerovať k náprave zistených nedostatkov, obsahuje. Uvedené znamená, že predpísaným spôsobom žalovaný autoritatívne zasiahol do právnej sféry žalobcu tým, že mu uložil povinnosť, ktorej prípadné nesplnenie môže následne viesť k uloženiu sankcie. Svojím charakterom je teda spôsobilý vyvolať ním požadované účinky, t.j. vynútiť si splnenie uloženej povinnosti a nepochybne tak cielene zasiahnuť do žalobcovej sféry práv a povinností. Uvedené vychádza z názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vysloveného v uznesení pod sp.zn. 1Sžo/162/2007 zo dňa 2. decembra 2008.

6. V tejto súvislosti konštatoval, že uvedené určenie povinností určuje aj rámec súdneho prieskumu, keď je možné skúmať len zákonnosť uloženia tých povinností, ktoré predstavujú zásah do právneho postavenia žalobcu. Možnosť súdneho prieskumu je teda limitovaná týmto rozsahom a súd sa v zásade môže zaoberať len správnosťou zistení ohľadne porušenia povinností žalobcu, ktoré viedli k uloženiu povinností vynútiteľných uložením sankcie. Len uloženie týchto sankcií predstavuje pri protokole zásah do sféry kontrolovaného subjektu a robí protokol spôsobilým predmetom súdneho prieskumu.

7. Dodal, že predmetom tohto konania je prieskum Protokolu o výsledku inšpekcie práce v znení Dodatku č. 1, ktorý je iba podkladom pre následné rozhodnutie správneho orgánu, ktorým bude vyslovené prípadné porušenie právnych predpisov a tomu zodpovedajúca sankcia a ktoré bude samo o sebe spôsobilé súdneho prieskumu. V rámci takéhoto súdneho prieskumu rozhodnutia odvolacieho orgánu, ktorým eventuálne bude zavŕšené správne konanie, sa potom súd bude zaoberať správnosťou skutkových a právnych záverov správneho orgánu, otázkou dostatočne zisteného skutkového stavu, ako aj prípadnej preskúmateľnosti rozhodnutia s poukazom na vysporiadanie sa s námietkami žalobcu vznesenými počas konania.

8. Ku žalobnej námietke, že predmetný Protokol o výsledku inšpekcie práce vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na riadne posúdenie veci, uviedol, že z podanej žaloby nevyplýva, v čom žalobca vidí nesprávne právne posúdenie veci, keď žalobca neuviedol, akým spôsobom žalovaný zákonné ustanovenia v danej veci nesprávne vyložil a aplikoval. Tak isto nie je zo žaloby zrejmé, v čom vidí žalobca nedostatočne zistený skutkový stav, a čo bolo potrebné v rámci dokazovania doplniť, t.j. či boli kontrolovaní zamestnanci nedostatočne vypočutí, prípadne či bolo potrebné za účelom riadneho zistenia skutkového stavu vykonať ďalšie dôkazy. V tejto súvislosti uviedol, že žalobca ani vo vyjadrení k zisteniam uvedeným v protokole nenamietal žalovaným zistené skutočnosti, tieto nepoprel a v konečnom dôsledku iba zdôvodnil, z akého dôvodu, a na základe ktorých dokumentov vo vzťahu k zamestnancom postupoval tak, ako bolo v priebehu kontroly zistené.

9. Krajský súd dal žalobcovi za pravdu, že za posledných 12 mesiacov bola u žalobcu vykonaná inšpekcia práce v oblasti pracovnoprávných vzťahov, ktorá bola ukončená záznamom zo dňa 11. novembra 2016 bez zistenia nedostatkov, čo vyplýva aj z predmetného Protokolu. Inšpektorát práce však pri výkone predmetnej kontroly nebol viazaný zisteniami predchádzajúcej inšpekcie vykonanej v kontrolovanom subjekte. Navyac, z Protokolu o výsledku inšpekcie práce, ktorý je predmetom prieskumu v danom prípade, nevyplýva, ktorá časť pracovnoprávných vzťahov bola predmetom inšpekcie v predchádzajúcom období, pričom aj zo záznamu predloženého žalobcom je nepochybné, že v rámci predošlej inšpekcie boli predložené iné doklady a kontrola bola vykonaná na inej vzorke zamestnancov. Závery predchádzajúcej inšpekcie práce tak podľa správneho súdu nemožno aplikovať aj na skutočnosti zistené žalovaným v rámci kontroly, ktorá je predmetom tohto konania.

10. Ohľadom nedostatkov zistených v bodoch 1.) a 2.) Protokolu v znení Dodatku č. 1 (porušenie § 13 ods. 3 a § 141 ods. 2 písm. a/ bod 1 v spojení s § 141 ods. 7 Zákonníka práce), vo vzťahu ku ktorým žalobca v podanej žalobe poukázal na skutočnosť, že výkon práva má byť v súlade s dobrými mravmi, pričom táto povinnosť sa má vzťahovať nielen na zamestnávateľa, ale aj na zamestnancov a namietal, že nemôže byť na ťarchu zamestnávateľa, aby zamestnancovi za trojhodinové ošetrovanie v zdravotníckom zariadení bola vyplatená náhrada mzdy za celý pracovný deň, správny súd uviedol, že v priebehu kontroly bolo predložené potvrdenie zamestnanca o vyšetrení - ošetrovaní v zdravotníckom zariadení, podpísané vedúcim pracovníkom dňa 28. marca 2017, na ktorom je od príslušného lekára uvedená doba vyšetrenia v zdravotníckom zariadení dňa 29. marca 2017 v čase od 7,00 hod. do 14,00 hod. - celodenné ošetrovanie nutné, pričom z predložených dokladov bolo zistené, že zamestnávateľ uznal zamestnancovi prekážku v práci len v rozsahu 3,75 hod. a na zvyšný pracovný čas pracovnej zmeny v rozsahu 3,75 hod. mu dal neplatené voľno. O uvedenom správny súd v zhode s názorom žalovaného vyjadreným v protokole a dodatku vyslovil, že zamestnávateľ nie je oprávnený v zmysle ustanovení Zákonníka práce posúdiť sám dĺžku trvania ošetrovania/vyšetrenia zamestnanca v zdravotníckom zariadení a poskytnúť mu tak náhradu mzdy len za čas schválený zamestnávateľom, resp. vedúcim zamestnancom. Zamestnávateľ nemôže domnieku o dĺžke ošetrovania brať ako relevantný doklad k výpočtu náhrady mzdy, nakoľko ide len o jeho subjektívny názor. V danom prípade uvedený zamestnanec mal na základe predloženého dokladu na deň 29. marca 2017 prekážku v práci riadne schválenú vedúcim zamestnancom deň pred jej uskutočnením a predložil aj relevantný doklad o jej dĺžke trvania s výslovným uvedením celodenné ošetrovanie nutné. Námietku žalobcu tak pokladal za neodôvodnenú.

11. Za neopodstatnené označil aj námietky žalobcu k bodom 3.) a 4.) Protokolu v znení Dodatku č. 1 (porušenie § 152 ods. 1 a 2 Zákonníka práce), ktorý v podanej žalobe namietal nevysporiadanie sa žalovaného so všetkými jeho tvrdeniami v priebehu inšpekcie, poukazujúc na skutočnosť, že stravovanie počas sobôt a nedeľ je riešené poskytovaním mrazenej stravy a poskytovaním balíčkov. Zároveň v tejto súvislosti poukázal na stanovisko Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny zo dňa 7. novembra 2002 (ďalej len „stanovisko“), podľa ktorého je takéto stravovanie vhodnejšie ako poskytovanie finančného príspevku. Správny súd uviedol, že stanovisko nie je z hľadiska inšpekcie práce záväzné, pričom v predmetnom stanovisku nie je ani uvedené, akým spôsobom má kontrolovaný subjekt stravovanie zabezpečovať. Pokiaľ ide o skutkové zistenia, konštatoval, že z listín predložených žalobcom v priebehu inšpekcie, zo zápisníc o podaní informácie spísaných s vybranými zamestnancami vrátane riaditeľa odboru riadenia výroby a riaditeľky odboru ľudských zdrojov dňa 7. apríla 2017, ako aj zo samotných vyjadrení žalobcu vyplýva, že zamestnanci so stálym pracoviskom v podzemí majú zabezpečené stravovanie poskytnutím jedného teplého jedla vo vlastných stravovacích zariadeniach len pred pracovnou zmenou alebo po nej, pričom počas zmien v sobotu a v nedeľu majú stravovanie zabezpečené len formou desiatových balíčkov a popredu si môžu vybrať mrazenú stravu, ktorú si ale v podzemí nemajú ako ohriať. Pracovníci so stálym pracoviskom v podzemí majú presne stanovené časy fárania k dobývaciemu priestoru a späť na povrch v jednotlivých pracovných zmenách a počas prestávok na jedenie a odpočinok podľa vyjadrení zamestnancov nie je možné fárание zamestnancov na povrch za účelom stravovania v jedálni. S ohľadom na uvedené pokladal za nesporné, že zamestnancom so stálym pracoviskom v podzemí zamestnávateľ nezabezpečoval počas sobôt a nedeľ stravovanie zodpovedajúce

zásadám správnej výživy priamo na pracoviskách alebo v ich blízkosti. Rovnako tak v danom prípade nebola zo strany zamestnávateľa dodržaná podmienka Zákonníka práce, aby bolo poskytnuté jedno teplé jedlo v priebehu pracovnej zmeny. Poskytovanie mrazenej stravy bez možnosti túto si v priebehu pracovnej doby v podzemí tepelne upraviť nemožno podľa správneho súdu považovať za splnenie podmienky poskytovania jedného teplého jedla v priebehu pracovnej doby, ktoré zodpovedá zásadám správnej výživy. Ide o mrazenú stravu vydávanú zamestnancom, avšak zamestnávateľ jej ohrev v priebehu pracovnej doby žiadnym spôsobom nezabezpečuje a zamestnanci pracujúci v podzemí túto možnosť z technických a bezpečnostných dôvodov nemajú. Skutočnosť, že žalobca zamestnancom poskytuje desiatové balíčky nad rámec zákona, nezabavuje zamestnávateľa povinnosti poskytovať zamestnancom pracujúcim v podzemí jedno teplé jedlo v priebehu pracovnej zmeny.

12. Vyslovil, že inšpektori práce v danom prípade boli povinní vychádzať výlučne z ustanovení Zákonníka práce v oblasti zabezpečovania stravovania, ktorý neobsahuje žiadne výnimky pre stravovanie zamestnancov pracujúcich v podzemí, kde by zamestnávateľ nebol povinný dodržiavať podmienku stravovania zodpovedajúceho zásadám správnej výživy a zabezpečenia teplej stravy počas pracovnej zmeny. Krajský súd v tejto súvislosti uviedol, že pokiaľ zamestnávateľ nemá možnosť z dôvodu pracovných podmienok zabezpečiť zamestnancom na pracovisku v priebehu pracovnej doby riadne stravovanie, ustanovenie § 152 ods. 5 a 6 Zákonníka práce umožňuje zamestnávateľovi za účelom splnenia si povinnosti zabezpečiť zamestnancom riadne stravovanie poskytovať stravovacie poukážky, resp. finančný príspevok.

13. Krajský súd záverom uviedol, že Protokol o výsledku inšpekcie práce obsahuje všetky zákonom vyžadované náležitosti na jeho obsah v súlade s § 14 zákona č. 125/2006 Z.z. Protokol je jasný, určitý a zrozumiteľný. Žalovaný v ňom uviedol skutočnosti, ktoré zistil v priebehu inšpekcie, odcitoval právny predpis, na základe ktorého rozhodol, jednoznačne vymedzil skutky, ktoré sa kladú žalobcovi za vinu, konštatoval porušenie povinností zo strany žalobcu, uviedol, z akých dôkazov vychádzal, tieto vyhodnotil, vysporiadal sa i s námietkami žalobcu v priebehu inšpekcie a zrozumiteľne uviedol, aké opatrenia na odstránenie zistených porušení musí žalobca prijať. Zistené nedostatky sú následne uvedené aj v Dodatku č. 1 k tomuto Protokolu, v ktorom sa inšpektor práce náležite vysporiadal s vyjadrením žalobcu k jednotlivým bodom protokolu. Nestotožnil sa tak ani s tvrdením žalobcu, že predmetný Protokol je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že žalovaný v Protokole o výsledku inšpekcie v znení Dodatku č. 1 na základe zistenia porušenia povinností dôvodne uložil žalovanému ako kontrolovanému subjektu povinnosť odstrániť zistené nedostatky v určenom termíne.

15. O nároku na náhradu trov konania rozhodol správny súd podľa § 168 SSP tak, že procesne úspešnému žalovanému nepriznal právo na náhradu trov konania, nakoľko žalovanému žiadne dôvodne vynaložené trovy nevznikli a žalovaný si náhradu trov konania ani neuplatnil.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu

16. Žalobca (sťažovateľ) podal riadne a včas proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/91/2017-66 zo dňa 17. apríla 2018 kasačnú sťažnosť, v ktorej sa domáhal aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „kasačný súd“) zrušil napadnutý rozsudok správneho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Alternatívne sa domáhal zrušenia rozhodnutia - protokolu žalovaného č. ITN-14-45-2.3/P-E24,A25-17 zo dňa 19. mája 2017, v znení Dodatku č. 1 zo dňa 16. júna 2017. Súčasne žiadal, aby kasačný súd žalobcovi priznal náhradu trov konania.

17. Žalobca podal kasačnú sťažnosť z dôvodu, že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

18. V podanej kasačnej sťažnosti namietal, že napadnutý protokol vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov a zistenie skutkového stavu bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci. Ďalej uviedol, že žalovaný v predchádzajúcom období už

vykonal kontrolu v uvedenej oblasti, pričom kontrola bola ukončená bez zistenia nedostatkov - záznamom. Zároveň tvrdil, že žalovaný za tej istej skutkovej situácie a identickej právnej úpravy dospel k dvom rozdielnym záverom.

19. Dal do pozornosti ustanovenie § 141 ods. 2 písm. a/ bod 1 Zákonníka práce, ktoré ukladá zamestnávateľovi povinnosť poskytnúť pracovné voľno zamestnancovi na vyšetrenie v zdravotníckom zariadení na nevyhnutne potrebný čas, nie na celú pracovnú zmenu. Súčasne namietal, že svojím zamestnancom zabezpečuje podávanie teplých jedál vo všetkých zmenách, okrem soboty a nedele, kedy je stravovanie zamestnancov zabezpečované podaním mrazenej stravy, ktorú si zamestnanci po vyfáraní z podzemia majú možnosť zohriať v mikrovlnných rúrach a skonzumovať ju ešte pred ukončením pracovnej zmeny. Dodal, že zamestnancom sú poskytované tzv. desiatové balíčky, ktorých kalorická hodnota je na úrovni teplej stravy a túto môžu skonzumovať aj na pracovisku v podzemí. Následne poukázal na skutočnosť, že Zákonník práce upravuje nárok zamestnanca na stravu tak, že na ňu má nárok po odpracovaní 4 hodín, pričom špecifikom práce zamestnancov (baníkov v podzemí) je, že do pracovného času sa im započítava aj doba osobnej očisty, a v tomto čase môžu mrazenú stravu po jej príprave v mikrovlnnej rúre skonzumovať.

20. Opätovne poukázal na skutočnosť, že v predchádzajúcom období vykonal žalovaný u neho viac kontrol (napr. 11. novembra 2016 a 16. júna 2017), kedy kontroloval tie isté okruhy (prekážky v práci a stravovanie) bez prijatia opatrení, t.j. záznamom. Tvrdil, že ak sa kontrolovali tie isté okruhy, mal sa žalovaný v protokole vysporiadať, prečo kontrolu uzavrel inak ako v predchádzajúcich dvoch prípadoch.

III.

Vyjadrenie žalovaného orgánu verejnej správy ku kasačnej sťažnosti

21. K podanej kasačnej sťažnosti žalovaný orgán verejnej správy uviedol, že považuje právne závery žalobcu za irelevantné a neodôvodnené a s obsahom jeho tvrdení sa naďalej nestotožňuje. Ďalej uviedol, že zotrúva na všetkých skutočnostiach tak, ako ich uviedol aj vo svojom vyjadrení k žalobe zo dňa 27. septembra 2017, vyjadrení zo dňa 8. novembra 2017, ako aj na pojednávaní dňa 17. apríla 2018.

22. Vo vzťahu k porušeniu § 13 ods. 3 Zákonníka práce trval na svojich konštatovaniach, spočívajúcich v tom, že žalobca ako zamestnávateľ nemôže svoju subjektívnu domnienku o dĺžke ošetrenia brať ako relevantný podklad k výpočtu náhrady mzdy, a už vôbec nie v prípade, ak na doklade o ošetrení zamestnanca v zdravotníckom zariadení je uvedená príslušným lekárom dĺžka trvania „celodenné ošetrenie“, prípadne uvedený čas ošetrenia 07:00 - 14:00 h. a poznámka celodenné ošetrenie nutné. Zdôraznil, že z takéhoto dokladu je možno jednoznačne a zrozumiteľne určiť čas potrebný na ošetrenie, a teda aj dĺžku časového úseku, za ktorý má byť zamestnancovi poskytnutá náhrada mzdy.

23. Ohľadom otázky stravovania súhlasil s tvrdeniami žalobcu v tom smere, že Zákonník práce nerieši špecifiká práce v podzemí, na druhej strane však zdôraznil, že práve z tohto dôvodu mal žalobca pri poskytovaní stravovania zamestnancom dôsledne dodržať ustanovenie § 152 Zákonníka práce.

24. Mal za to, že vec bola správne právne posúdená, ako aj že napadnutý protokol z pohľadu obsahových a formálnych náležitostí spĺňa § 14 ods. 1 zákona č. 125/2006 Z.z. Ďalej uviedol, že v žalovanom protokole boli jednoznačne definované porušenia, ktorých sa žalobca dopustil, tieto boli subsumované pod príslušné ustanovenia Zákonníka práce, a taktiež bola žalobcovi uložená povinnosť prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov a ich príčin.

IV.

Právny názor kasačného súdu

25. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v medziach sťažnostných bodov (§ 438 ods. 2, § 445 ods. 1 písm. c/, ods. 2 SSP), pričom po zistení, že

kasačná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 442 ods. 1, § 443 ods. 1 SSP) a že ide o rozsudok, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 ods. 1 SSP), jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačnú sťažnosť je potrebné ako nedôvodnú zamietnuť. Rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 11.06.2019 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

26. Predmetom konania pred správny súdom bolo preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného orgánu verejnej správy - protokolu č. ITN-14-45-2.3/P-E24,A25-17 zo dňa 19. mája 2017 v spojení s Dodatkom č. 1 zo dňa 16. júna 2017.

27. Úlohou kasačného súdu bolo preskúmať rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 11S/91/2017-66 zo dňa 17. apríla 2018 v medziach podanej kasačnej sťažnosti, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy - protokolu č. ITN-14-45-2.3/P-E24,A25-17 zo dňa 19. mája 2017 v spojení s Dodatkom č. 1 zo dňa 16. júna 2017, najmä z toho pohľadu, či kasačné body žalobcu sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia správneho súdu.

28. Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 125/2006 Z.z. protokol obsahuje označenie príslušného inšpektorátu práce, meno a priezvisko inšpektora práce, ktorý vykonal inšpekciu práce, označenie kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, miesto a čas vykonania inšpekcie práce, predmet inšpekcie práce, zistené porušenia predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv, podpis a vyjadrenie zamestnávateľa alebo ním povereného zamestnanca, alebo fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, k zisteným porušeniam predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a k ďalším skutočnostiam uvedeným v protokole, stanovisko inšpektora práce k tomuto vyjadreniu, dátum vypracovania a dátum prerokovania protokolu, podpis inšpektora práce a odtlačok pečiatky. Protokol obsahuje aj vyjadrenie právnickej osoby alebo fyzickej osoby ku skutočnostiam uvedeným v protokole, ktoré sa jej týkajú, ak ide o vyšetrenie udalosti uvedenej v § 7 ods. 3 písm. b/. Ak bolo zistené porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania, protokol obsahuje aj čas, keď bolo porušenie zákazu nelegálnej práce alebo nelegálneho zamestnávania zistené, a ak boli preukázané, aj dohodnutú mzdu a dobu trvania nelegálnej práce a nelegálneho zamestnávania.

29. Podľa § 14 ods. 2 zákona č. 125/2006 Z.z. v protokole inšpektor práce navrhne opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. a/, uloží opatrenia podľa § 12 ods. 2 písm. b/, c/, g/, h/ a i/ a uloží povinnosť kontrolovanému zamestnávateľovi alebo kontrolovanej fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom,

a) prijať opatrenia na odstránenie zistených porušení predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a ich príčin,

b) doručiť inšpektorátu práce v určenej lehote písomnú správu o splnení opatrení na odstránenie zistených porušení predpisov a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv a ich príčin.

30. Podľa § 14 ods. 3 písm. a/ zákona č. 125/2006 Z.z. inšpektor práce po posúdení písomného vyjadrenia kontrolovaného zamestnávateľa alebo kontrolovanej fyzickej osoby, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom, doručeného v lehote určenej inšpektorom práce, vyhotoví dodatok k protokolu, v ktorom uvedie toto vyjadrenie a svoje stanovisko k nemu; dodatok k protokolu je súčasťou protokolu.

31. Podľa § 14 ods. 5 veta prvá zákona č. 125/2006 Z.z. jedno vyhotovenie protokolu inšpektorát práce doručí kontrolovanému zamestnávateľovi alebo kontrolovanej fyzickej osobe, ktorá je podnikateľom a nie je zamestnávateľom.

32. Podľa § 16 ods. 2 písm. a/ zákona č. 125/2006 Z.z. zamestnávateľ je na požiadanie povinný poskytnúť inšpektorátu práce alebo inšpektorovi práce všetky podklady a informácie potrebné na výkon inšpekcie práce vrátane prvopisov dokladov a technických nosičov údajov.

33. Podľa § 13 ods. 3 Zákonníka práce výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávnych vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého účastníka pracovnoprávneho vzťahu alebo spoluzamestnancov. Nikto nesmie byť na pracovisku v súvislosti s výkonom pracovnoprávnych vzťahov prenasledovaný ani inak postihovaný za to, že podá na iného zamestnanca alebo zamestnávateľa sťažnosť, žalobu, návrh na začatie trestného stíhania alebo iné oznámenie o kriminalite alebo inej protispoločenskej činnosti.

34. Podľa § 141 ods. 2 písm. a/ bod 1 Zákonníka práce zamestnávateľ je povinný poskytnúť zamestnancovi pracovné voľno z týchto dôvodov a v tomto rozsahu: vyšetrenie alebo ošetrovanie zamestnanca v zdravotníckom zariadení pracovné voľno s náhradou mzdy sa poskytne na nevyhnutne potrebný čas, najviac na sedem dní v kalendárnom roku, ak vyšetrenie alebo ošetrovanie nebolo možné vykonať mimo pracovného času.

35. Podľa § 141 ods. 7 Zákonníka práce náhrada mzdy sa poskytne v sume priemerného zárobku zamestnanca.

36. Podľa § 152 ods. 1 Zákonníka práce zamestnávateľ je povinný zabezpečovať zamestnancom vo všetkých zmenách stravovanie zodpovedajúce zásadám správnej výživy priamo na pracoviskách alebo v ich blízkosti; túto povinnosť má aj zamestnávateľ alebo agentúra dočasného zamestnávania voči dočasne pridelenému zamestnancovi. Túto povinnosť nemá voči zamestnancom vyslaným na pracovnú cestu, s výnimkou zamestnancov vyslaných na pracovnú cestu, ktorí na svojom pravidelnom pracovisku odpracovali viac ako štyri hodiny. Povinnosť zamestnávateľa ustanovená v prvej vete sa nevzťahuje na zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v zahraničí.

37. Podľa § 152 ods. 2 Zákonníka práce zamestnávateľ zabezpečuje stravovanie podľa odseku 1 najmä poskytovaním jedného teplého hlavného jedla vrátane vhodného nápoja zamestnancovi v priebehu pracovnej zmeny vo vlastnom stravovacom zariadení, v stravovacom zariadení iného zamestnávateľa alebo zabezpečí stravovanie pre svojich zamestnancov prostredníctvom právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá má oprávnenie sprostredkovať stravovacie služby, ak ich sprostredkuje u právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá má oprávnenie poskytovať stravovacie služby. Nárok na poskytnutie stravy má zamestnanec, ktorý v rámci pracovnej zmeny vykonáva prácu viac ako štyri hodiny. Ak pracovná zmena trvá viac ako 11 hodín, zamestnávateľ môže zabezpečiť poskytnutie ďalšieho teplého hlavného jedla.

38. Podľa § 152 ods. 5 Zákonníka práce pri zabezpečovaní stravovania zamestnancov prostredníctvom právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá má oprávnenie sprostredkovať stravovacie služby prostredníctvom stravovacích poukážok, je výška poplatku za sprostredkované stravovacie služby maximálne 3% z hodnoty sumy uvedenej na stravovacej poukážke.

39. Podľa § 152 ods. 6 Zákonníka práce zamestnávateľ poskytne zamestnancovi finančný príspevok v sume uvedenej v odseku 3, len ak povinnosť zamestnávateľa zabezpečiť zamestnancom stravovanie vylučujú podmienky výkonu práce na pracovisku alebo ak zamestnávateľ nemôže zabezpečiť stravovanie podľa odseku 2, alebo ak zamestnanec na základe lekárskeho potvrdenia od špecializovaného lekára zo zdravotných dôvodov nemôže využiť žiadny zo spôsobov stravovania zamestnancov zabezpečených zamestnávateľom.

40. Na úvod kasačný súd konštatuje, že medzi hlavné úlohy inšpekcie práce patrí vyvodzovanie zodpovednosti za porušovanie právnych predpisov patriacich do vecnej pôsobnosti inšpekcie práce a záväzkov vyplývajúcich z kolektívnych zmlúv. Takto rámcovo vymedzený sankčný inštitút predstavuje jeden zo základných atribútov dozorného orgánu, prostredníctvom ktorého sa uplatňuje donucovací, ale aj preventívny charakter inšpekcie práce. Účelom inšpekcie práce však nie je represívne pôsobiť na dozorované subjekty, ale predovšetkým preventívna činnosť zameraná na zabezpečovanie ochrany života a zdravia zamestnancov.

41. Kasačný súd považuje za nevyhnutné uviesť, že súdny prieskum protokolu je možný len za predpokladu, že obsahuje autoritatívne a vynútiteľné uloženie povinností kontrolovanému subjektu, ktoré majú smerovať k náprave zistených nedostatkov. Platí, že uvedené určenie povinností určuje aj rámec súdneho prieskumu, keď je možné skúmať len zákonnosť uloženia tých povinností, ktoré predstavujú zásah do právneho postavenia kontrolovaného subjektu. Možnosť súdneho prieskumu je teda limitovaná týmto rozsahom a správny súd sa v zásade môže zaoberať len správnosťou zistení ohľadne porušenia povinností kontrolovaného subjektu, ktoré viedli k uloženiu povinností vynútiteľných uložením sankcie. Len uloženie týchto sankcií predstavuje pri protokole zásah do sféry kontrolovaného subjektu a robí protokol spôsobilým predmetom súdneho prieskumu.

42. Ďalej dáva kasačný súd do pozornosti, že zákonodarca kogentným spôsobom upravuje formálne a obsahové náležitosti protokolu o výsledku inšpekcie práce. Dôvodom detailnej úpravy jednotlivých náležitostí, ako aj postupu vypracovania, prerokovania a doručovania tohto dokumentu obsahujúceho výsledky inšpekcie práce, je jeho využitie štátnymi orgánmi v oblasti inšpekcie práce v ďalších činnostiach patriacich do ich pôsobnosti (správne konanie na uplatňovanie sankčných oprávnení, podnety na zlepšenie ochrany práce) ako aj kontrolovanými subjektmi pri skvalitňovaní pracovného prostredia a pracovných podmienok zamestnancov. V prípade zistenia nedostatkov predstavuje protokol o výsledku inšpekcie práce dokument, v ktorom inšpektor práce uvedie opatrenia, ktoré zamestnávateľovi navrhuje, t.j. odporúča, prijať na zlepšenie pracovných podmienok alebo ukladá, t.j. dozorovaný subjekt je povinný ich realizovať. V záujme zabezpečenia objektivity inšpekcie práce a právnej istoty dozorovaných subjektov inšpektor práce umožní po vyhotovení protokolu o výsledku inšpekcie práce zamestnávateľovi, prípadne poverenému zamestnancovi, aby sa oboznámili s protokolom o výsledku inšpekcie práce a vyjadrili sa k nemu (ústne alebo písomne). Ak sa dozorovaný subjekt dodatočne v stanovenej lehote písomne vyjadrí ku skutočnostiam uvedeným v protokole o výsledku inšpekcie práce, inšpektor práce je povinný vypracovať dodatok k protokolu. Obsahom dodatku, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou protokolu, je vyjadrenie kontrolovaného subjektu a stanovisko inšpektora práce obsahujúce posúdenie tohto vyjadrenia.

43. Vo vzťahu k dôvodu kasačnej sťažnosti, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP) musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto sformulovaný sťažnostný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g/ SSP vo vzťahu k meritu prejednávanej veci, t.j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

44. V súvislosti s uvedeným kasačný súd konštatuje, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil nedostatky právneho posúdenia v merite veci. Sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie, avšak nešpecifikoval, v čom vidí nesprávnosť tohto právneho posúdenia, keď v kasačnej sťažnosti sa obmedzil na zhrnutie skutkového a právneho stavu bez toho, aby vyvodil argumenty o nesprávnosti tohto rozsudku vo veci alebo v postupe krajského súdu.

45. Vo vzťahu k námietke týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku kasačný súd dáva do pozornosti, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny

základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04). Kasačný súd má za to, že krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal, vysporiadal sa s podstatnými námietkami sťažovateľa a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, pričom dospel k správnym a nepochybným záverom o zákonnosti preskúmaného rozhodnutia.

46. Skutočnosti, ktorými sťažovateľ v kasačnej sťažnosti spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu boli v podstate totožné so žalobnými námietkami, ktoré sťažovateľ namietal už v konaní pred správnym súdom, a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal. Kasačný súd zistil, že kasačná sťažnosť sťažovateľa neobsahuje žiadne právne relevantné tvrdenia, či dôkazy, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

47. Na základe uvedeného sa kasačný súd stotožnil so záverom správneho súdu, že rozhodnutie žalovaného orgánu verejnej správy je v medziach súdneho prieskumu v súlade so zákonom a ani námietky žalobcu uvádzané v podanej kasačnej sťažnosti proti rozhodnutiu správneho súdu neboli spôsobilé spochybniť závery, ku ktorým správny súd dospel v medziach stanoveného súdneho prieskumu a dostatočne presvedčivým spôsobom uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani kasačný súd, preto kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol podľa ustanovenia § 461 SSP.

V.

Trovy kasačného konania

48. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobcovi (sťažovateľovi), ktorý nemal v konaní o kasačnej sťažnosti úspech, nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 a contrario SSP).

49. Žalovanému orgánu verejnej správy kasačný súd nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, keď žalovaný orgán verejnej správy si tento nárok neuplatnil, navyše jeho priznanie žalovanému orgánu verejnej správy nemožno ani spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP).

50. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyselne (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.